

Analyse Congestiemanagement onderzoek (CMO) TenneT

Algemeen	
Aan	PFHO M&D
Van	AO Energietransitie
Datum	14-4-2025
Verspreiden	Ja
Kenmerk	DOC-25010429

Inleiding

Tennet heeft op 19 december 2024 de resultaten van het Congestie management onderzoek (CMO) Noord-Holland gepubliceerd. De hoofdconclusies uit het rapport hebben stevige consequenties. Tennet laat de komende jaren, naar eigen inschatting, tot 2031-2036 geen nieuwe grootverbruik aansluitingen toe (of uitbreidingen daarvan). De inspanning en insteek hierbij is om kleinverbruikers te ontzien. Voor teruglevering van duurzaam opgewekte energie is nog wel ruimte in het grootste deel van de onze regio.

Voorlopige conclusies

Voor de regio Gooi en Vechtstreek is de voorlopige conclusie dat de capaciteit van onderstation Diemen wordt teruggebracht. Diemen is het koppelpunt voor onze gemeenten in onze regio waar Tennet het netwerk van Liander voedt. Het dekkingsgebied Diemen is het enige gebied waar de capaciteit wordt teruggebracht om andere gebieden te ontlasten.

In onderstaande tabel is het grote verschil in transportcapaciteit in 2031 te zien. In dat jaar wordt met de ingebruikname van onderstation Amsterdam Zuidoost in een nieuw deelnet Amsterdam Zuidoost voorzien. De dekking vanuit deelnet Diemen wordt dan verlaagd, maar de regio zal dan ook gevoed worden door deelnet Amsterdam Zuidoost.

Tabel 3. Ontwikkeling van congestie in deelnet Diemen

Samenvattend overzicht transportcapaciteit in deelnet Diemen (MW)												
Jaartal (netsituatie)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Aanwezig	800	800	800	800	800	800	530	530	530	530	530	530
Benodigd	728	746	779	803	827	848	531	554	575	597	621	646
Beschikbaar	72	54	21	-3	-27	-48	-1	-24	-45	-67	-91	-116
Gefaciliteerde transportcapaciteit met toepassing van CM	728	746	779	800	827	848	530	554	575	597	597	597
waarvan extra door middel van CM	0	0	0	0	27	48	0	24	45	67	67	67
Tekort aan transportcapaciteit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	49
Wachttijl	177, waarvan 0 MW grootschalige batterijsystemen											

Toelichting TenneT

Desgevraagd heeft er op maandag 14 april overleg plaatsgevonden met TenneT over de voorlopige conclusies n.a.v. de hierboven gedane constatering. De belangrijkste informatie die door TenneT is gegeven over netcongestie in het algemeen en deelnet Diemen in het bijzonder:

Onderzoek

Met het CMO heeft TenneT onderzocht waar de knelpunten zitten, waar die zich voordoen, hoe ernstig ze zijn en of bestaande grootzakelijke klanten het net beter kunnen benutten door de spits te mijden. Op 19 december 2024 werd het onderzoek afgerond en zijn de resultaten door TenneT gepubliceerd. De belangrijkste resultaten zijn:

- De komende tien jaar is er geen ruimte op het elektriciteitsnet om partijen die op de wachtlijst staan aan te sluiten.
- Aanvullende maatregelen, zoals verplicht congestiemanagement en slim laden zijn noodzakelijk om regionale overbelastingen te voorkomen.
- M.b.t. de deelnetten in Noord-Holland ziet TenneT in het deelnet Vijfhuizen vanaf de winter 2026 – 2027 overbelastingen op het elektriciteitsnet ontstaan. In het deelnet Noord-Holland Noord vanaf 2026, maar dankzij congestiemanagement (mijden van spits op elektriciteitsnet) kan deze overbelasting worden uitgesteld tot 2029. In het deelnet Diemen vanaf 2028 lichte overbelastingen. In deelnet Oostzaan zijn alle partijen die tussen 18 oktober 2023 en 18 december 2024 op de wachtlijst zijn gekomen aangesloten. Nieuwe aanvragen komen opnieuw op een wachtlijst, kan TenneT niet helpen tot onderzoeken en structurele netversterkingen zijn afgerond.
- TenneT heeft nu alle deelnetten in Noord-Holland nader onderzocht en werken daarbij met de volgende prioritering: 1. Vijfhuizen, 2. Noord-Holland Noord, 3. Diemen en 4. Oostzaan

Vervolg onderzoek

TenneT voert de 'deep dives' uit voor de deelnetten Vijfhuizen, Noord-Holland Noord, Oostzaan en Diemen. De impact van de toekomstige deelnetten A9 Zuid (Sparndam) en Amsterdam Zuidoost wordt weergegeven als extra transportcapaciteit in de huidige deelnetten en betreft de minimum impact. TenneT kan de volledige impact pas bepalen wanneer de stationslocaties bekend zijn en dus vervolgstappen in netplanning zijn te maken.

Gezien de urgentie in deelnetten Vijfhuizen en Noord-Holland Noord heeft TenneT hier de 'deep dives' met voorrang opgepakt. De extra onderzoeken geven meer inzicht in de oorzaken van de netcongestie. De resultaten uit het onderzoek worden verwerkt in een plan met aanvullende maatregelen dat eind mei/begin juni beschikbaar is. Algemeen doel hiervan is het voorkomen van ingrijpen bij kleinverbruik klanten en afschakelen (als daadwerkelijk partijen de toevoer van stroom wordt ontzien) om overbelastingen van het net op te vangen. De analyses in de 'deep dive' zijn op basis van de benodigde transportcapaciteit. Hieronder wordt verstaan:

- De daadwerkelijke belastingen van het elektriciteitsnet door huidige aangeslotenen;
- De vraag naar transportcapaciteit van nog niet aangesloten maar reeds gecontracteerde aansluitingen;
- De vraag naar transportcapaciteit als gevolg van autonome groei;
- dat betekent dat klanten die op de wachtlijst staan niet in de uitsplitsingen meegenomen zijn, tenzij specifiek vermeld.

Ontwikkeling transportcapaciteit deelnet Diemen

De aanwezige transportcapaciteit wordt bepaald door het vermogen wat te allen tijde door het stroomnet getransporteerd kan worden. Dit is dus niet een waarde die TenneT kan kiezen, maar volgt uit een uitgebreide analyse.

- Deelnet Diemen is complex omdat de verbinding tussen Diemen en Wijdewormer ook het deelnet Noord-Holland Noord voedt (vermaasd net).

- De benodigde capaciteit voor dit deelnet neemt af waardoor met inzet van congestiemanagement de knelpunten tot 2035 kunnen worden gemitigeerd.
- De vermeende structurele oplossing voor dit gebied komt uit het in bedrijf nemen van het nieuwe deelnet Amsterdam Zuidoost in 2031. Dit nieuwe station zorgt voor 1500 MW extra transportcapaciteit voor het nieuwe deelnet terwijl het nieuwe deelnet Diemen nog steeds dezelfde aanwezige transportcapaciteit houdt van circa 530 MW.
- Totaal van de aanwezige transportcapaciteit voor hetzelfde geografische gebied gaat van 800 MW naar $530+1500 = 2030$ MW.

Afsluitend

TenneT heeft aangegeven dat pas op het moment van ingebruikname van deelnet Amsterdam Zuidoost de precieze capaciteit kan worden geïndexeerd en dat hiervoor nadere verkenningen nodig zijn. Het is van groot belang om hiervan op de hoogte te blijven en de systeemtechnische afwegingen te spiegelen aan politieke opgaven in de gehele provincie.

Kijkend naar het dekkingsgebied Gooi en Vechtstreek zijn de wijzigingen dermate ingrijpend dat dit niet alleen een netbeheerdersafweging zou mogen zijn, maar dat ook de politiek hier expliciet bij wordt betrokken. Hierover is ten eerste meer informatie nodig om de rol als volksvertegenwoordiging goed te kunnen invullen. Tot op heden is die onvoldoende geweest, gelukkig worden nu de eerste positieve bewegingen ingezet.

Bijlage

- Congestie Management Onderzoek TenneT